

V Praze dne 13. března 2015
Čj.: GŘ/94/2015/SZ

Věc: Náklady plátce mzdy

Vážená paní ředitelko,

děkujeme za Váš dopis. Oceňujeme, že Ministerstvo spravedlnosti vyslyšelo naše dlouhodobé volání po změně stávající hluboce neuspokojivé situace. Agenda srážek z mezd zaměstnanců na úhradu jejich dluhů vymáhaných vůči nim ať už v rámci exekučního/insolvenčního řízení nebo v rámci soudního výkonu rozhodnutí (dále pro zjednodušení společně jako „**exekuční srážky ze mzdy**“) má v posledních letech neustále narůstající tendenci. Zaměstnavatel nemůže vznik exekučních srážek ze mzdy v podstatě žádným způsobem ovlivnit, povinnost spolupráce s exekutorem mu ale ukládá zákon a její neplnění také sankcionuje. Naše pokusy požadovat jakoukoliv náhradu nákladů přímo od exekutorů přitom narazily na tvrdý odpor Exekutorské komory ČR.

Jak dokazuje šetření, které jsme provedli mezi našimi členy, zaměstnavatelé bez zaměstnanců postižených exekučními srážkami ze mzdy tvoří mezi našimi členy nyní spíše jen výjimky (z více než 150 zaslaných individuálních odpovědí jen 3). Průměrný počet zaměstnanců, u nichž zaměstnavatelé provádějí exekuční srážky ze mzdy, se podle našeho průzkumu pohybuje aktuálně kolem 10% z celkového počtu kmenových zaměstnanců. Přitom většina z těchto zaměstnanců tzv. „má“ více exekucí, tj. je vůči nim současně vedeno více řízení k vymožení přiznaných pohledávek. „Rekordy“ se šplhají až na 25 exekucí na jednoho zaměstnance, obvyklý průměr jsou cca 3 exekuce na jednoho zaměstnance s exekučními srážkami ze mzdy.

Pokud jde o průměrné měsíční náklady zaměstnavatelů na exekuční srážky ze mzdy, konkrétní uváděné údaje se velmi liší a pohybují se **od cca 100 Kč/1 exekuci/měsíc po částky přesahující 2500 Kč/1 exekuci/měsíc**, přičemž většina zaměstnavatelů se pohybuje v rozmezí **cca 150 – 500 Kč/1 exekuci/měsíc**. Zvýšení těchto nákladů **v případě vícenásobných** exekučních srážek ze mzdy na jednoho zaměstnance není násobné; zaměstnavatelé uvádějí **měsíční náklady opět cca od 100 Kč na takového zaměstnance** po částky přesahující **5 tis. Kč na zaměstnance**; většina odpovědí je v rozmezí **200 – 2500 Kč/zaměstnanec/měsíc**.

Relativně velký rozptyl uváděných hodnot je dán mj. tím, že ne všichni zaměstnavatelé přistoupili k metodice vyčíslení jednotně, většina vyčíslovala náklady jako reflexi mzdových nákladů příslušných účetních¹, přičemž ne vždy mají vůbec podchyceny ve vztahu k této agendě hmotné náklady na

¹ A zjevně nezohledňují náklady na zapojení dalších pracovníků, kteří všichni se na zajišťování informací podílejí a komunikují s konkrétními zaměstnanci na konkrétních provozech (personalisté, vedoucí pracovníci provozů apod.).

evidenci (papír, tisk/kopírování, poštovné) a už vůbec v uváděných částkách nezohledňují např. náklady na softwarové vybavení resp. jeho upgrade/aktualizaci v souvislosti s exekučními srážkami ze mzdy. Pokud jde o časovou náročnost zpracování předmětné agendy, respondenti provedeného šetření k tomuto údaji přistoupili buď tak, že uvedli průměrný měsíční počet hodin příslušného pracovníka (zpravidla mzdové účetní) na 1 exekuci popř. 1 zaměstnance – v tom případě se čísla pohybují u exekucí již zavedených v systému kolem 0,5 – 2 hod./měsíc – nebo uvedli celkovou náročnost (např. cca 180 hodin měsíčně/podnik s cca 2000 zaměstnanci nebo každodenně 25% času každé mzdové účetní v podniku o velikosti cca 1000 zaměstnanců na vyřizování korespondence a správu exekucí a insolvenčí zaměstnanců).

Současně neplatí lineární vztah mezi počtem zaměstnanců a výší nákladů popř. časem stráveným administrativou související s prováděním exekučních srážek ze mzdy – pro menší zaměstnavatele s méně automatizovaným zpracováním účetnictví a nastavením systému řízení a správy dokumentů je tato administrativa na jednoho zaměstnance mnohdy náročnější než u větších podniků, ale i jednotlivé případy se co do náročnosti zpracování liší jak v závislosti na složitosti a na požadavcích konkrétních exekutorů, tak např. na četnosti komunikace s OSSZ (v případě pracovní neschopnosti zaměstnance a s tím spojené výplaty nemocenské²).

Pro ilustraci, co vše obnáší tato agenda, vybíráme z odpovědí jednotlivých respondentů:

- první exekuce zahrnuje zavádění do účetního systému, potvrzování, výpočty, komunikaci s exekutorem, případné zasílání dokumentů poštou včetně případné další korespondence – celkem cca 2 hodiny, každá další exekuce cca 1 hod. i s korespondencí;
- nejvíce času zabere vyhodnocení a zpracování prvotní exekuce a poté administrativa při ukončení pracovního poměru zaměstnance s exekucí, nebo ukončení samotné exekuce. Pravidelné sledování a vedení exekuce již představuje menší zátěž a to i v případě, že má zaměstnanec exekucí více. Naopak administrativa se výrazně zvyšuje, pokud je např. zaměstnanec nemocný a vyplácí se mu nemocenské dávky OSSZ. Pak je třeba vést komunikaci o zůstatcích a srážkách také s ním, to je další zátěž;
- velkou část tvoří exekuce do 50.000 Kč; nejsou však výjimkou ani exekuce okolo 500.000 Kč;
- průměrná doba jednotlivých exekučních řízení činí 36 měsíců;
- požadavky na provádění exekucí/insolvenčí jsou doručovány prostřednictvím datových schránek podniku, tzn. že datovou zprávu přijme odpovědná osoba, která tuto postoupí příslušné osobě ke zpracování a realizaci. Tato osoba zprávu vytiskne a musí distribuovat odpovědné osobě ve mzdové účtárně. K jedné exekuci je taková komunikace několikanásobná, protože obsahuje celou škálu komunikace a to a) s exekutorským úřadem (přijetí exekuce, hlášenky k součinnostem, zjišťování stavu výše závazků, oznamování skončení pracovního poměru či převodu zaměstnance s exekucí na jiného zaměstnavatele, aktuální výpočty výše dlužných úroků k jistě apod.), b) s OSSZ při provádění zúčtování pracovních neschopností nebo při souběhu zaměstnání s důchodem. Odpovědní zprávy nezasíláme datovými schránkami, ale buď poštou, nebo emailem s ověřením veřejného certifikátu – konkrétní evidenci nevedeme – je založeno pouze ve spisech;
- někdy zašle exekutor příkaz a do doby sražení celkové požadované částky po nás nic dalšího nepožaduje. Toto je však ideální případ, kterých není mnoho. Praxe je taková, že konkrétní zaměstnanec je zadlužen více, sráží se postupně, do toho vstupují přednostní pohledávky a v takovém případě se exekutoři opakovaně dotazují, proč právě jejich pohledávka nebyla uspokojena, a chtějí dokládat, proč se nehradí právě jim. Velkou komplikací představují i zaměstnanci, kteří onemocní a musí se poté komunikovat s OSSZ o výši sražených částek z hrazené pracovní neschopnosti. Insolvence - i u nově příchozích zaměstnanců se musíme dívat do rejstříku, zda tam nefiguruje. Totéž se týká všech stávajících zaměstnanců, kteří přestože vědí, že musí veškeré změny hlásit, tak se tím neřídí a jejich průběžné dluhy tak mnohdy odhalíme naprosto náhodou.

² Ke každé nemocenské dávce je mj. nutné ofocovat podklady ke každé exekuční srážce ze mzdy daného zaměstnance.

Od většího počtu zaměstnavatelů však současně zaznívají podněty, aby náhrada nákladů na tuto agendu nezvyšovala dluh povinného zaměstnance, který je mnohdy již ve velmi tíživé situaci (tj. aby se tyto náklady připočítávaly k vymáhaným částkám), ale aby o ně byla snížena odměna exekutora/insolvenčního správce. Jako možnou alternativu jsme v této souvislosti zaznamenali návrh, aby zaměstnavatel pouze poskytl součinnost, zda je povinný zaměstnán v podniku a za jakých podmínek, byl povinen mzdu takového zaměstnance převést na jeho běžný účet (a byla zakázána výplata mzdy v hotovosti), přičemž exekutorské úřady by mohly vymáhání exekucí a provádění srážek spravovat samy. Ke zvážení dáváme také podnět, který je v souladu s deklarovaným přístupem nového ministra spravedlnosti k podobě exekučních příkazů, a to zavést pro tuto agendu resp. pro komunikaci exekutorů/insolvenčních správců se zaměstnavatelem jednotné formuláře. Výsledkem by bylo snížení administrativní a tím i finanční zátěže zaměstnavatelů.

Vážená paní ředitelko, doufáme, že Vám tyto informace pomohou při přípravě řešení tohoto pro zaměstnavatele velmi palčivého problému. Jsme připraveni se na tomto procesu podílet i poskytnout podrobnější informace.

S úctou

Vážená paní
JUDr. Eva Ledererová
ředitelka právního odboru
Ministerstvo spravedlnosti ČR
Vyšehradská 16
128 10 Praha 2